

**Visions- och samverkansprogram
2006-2010**

Allians för Linköping

– ett friare, tryggare, företagsammare och grönare
Linköping

Allians för Linköping – med sikte mot 2010-talet

En vision om ett friare, tryggare, företagsammare och grönare Linköping

Medborgarna i Linköping har röstat för ett borgerligt styre. Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centern (m, fp, kd och c) har som ett svar på det valresultatet kommit överens om att gemensamt forma en Allians för Linköping. Vi förenas av en stor samsyn kring politikens uppdrag och utgångspunkter. Tillsammans vill vi ge människor och familjer mer att säga till om. Kvinnor och män skall ha samma möjligheter och vi vill uppmuntra arbete och företagsamhet. Mycket fungerar bra i Linköping, det är på många sätt en bra kommun att bo, arbeta och leva i. Det vill vi självfallet bygga vidare på. Det finns dock brister som vi tillsammans vill ta ansvar för att åtgärda. Ett av de största problemen är den höga arbetslösheten och ett stort utanförskap. Det finns också brister inom skolan och omsorgsverksamheterna som vi gemensamt vill hantera. Vi har en gemensam politik som hanterar de framtidsutmaningar som väntar. Vi lägger i det här programmet fast grunden för den kommande mandatperioden – men också en gemensam vision som siktar mot 2010-talet.

Vi har en gemensam vision om ett Linköping som är *friare, tryggare, företagsammare och grönare*.

Ett friare Linköping innebär att medborgarnas möjlighet att forma sitt liv efter eget val förstärks. Det handlar exempelvis om fördjupad valfrihet inom äldre- och handikappomsorgen, skolan och att föräldrarna skall ges fler alternativ till hur man kan ordna den egna barnomsorgen. Ett friare Linköping är också en stad där alltfler har ett jobb och ingår i en samhällsgemenskap. En egen ekonomi utgör nyckeln till ett självständigt liv med en egen bostad.

Ett tryggare Linköping innebär att medborgarna känner sig trygga i hemmet, i det egna bostadsområdet och i stadens centrum. Ett tryggare Linköping innebär också att man skall kunna lita på att det gemensamma kan hantera de frågor som är grundläggande för ett gott samhälle. Det handlar bland annat om en samhällsplanering som skapar bra boendemiljöer och goda livsvillkor. Trygghet skapas också av att skolor, förskolor och omsorgsverksamheter fungerar bra.

Ett företagsammare Linköping innebär att fler startar nya företag och att fler företag växer och fler kommer i jobb. Linköping blir känt för entreprenörskap och företagande där nya företag och nya jobb tillskapas i en rad olika branscher. Många människor bär på en dröm om att starta ett eget företag. I ett företagsammare Linköping är det allt fler som också vågar förverkliga den drömmen. En del kommer från universitetsmiljön, men vi ser också goda möjligheter för fler och växande företag inom service- och tjänstesektorn. Linköping får ett företagsklimat där företag och företagare trivs. Tillsammans bidrar alla till ett företagsammare Linköping.

Ett grönare Linköping innebär en modern miljöpolitik som tar ansvar för framtiden, men som också förenas med tilltro till förändring och tillväxt. Ett grönare Linköping innebär fortsatt satsning på miljövänlig kollektivtrafik, cykelvägar och ett fortsatt arbete med att bevara och vårda viktiga natur-, kultur- och parkområden. Arbetet med att planera för spårbunden kollektivtrafik bör intensifieras. Ett grönare Linköping innebär också att kommunen bidrar till att ge goda förutsättningar för att medborgarna skall kunna ta ett miljöansvar.

Ansvarsfull ekonomisk hushållning

Vi kommer att ta ett långsiktigt ansvar för att kommunen har en stark ekonomi för att kunna förvalta de gemensamma medlen på ett ansvarsfullt sätt. Medborgarnas inbetalda skatter utgör den viktigaste inkomstkällan för att finansiera kommunens verksamhet. Det är i verklig mening ett förtroendeuppdrag att ha fått mandat att förvalta medborgarnas medel för genomförandet av viktiga gemensamma uppgifter. Varje generation måste ta ansvar för sina egna kostnader.

Den mest avgörande faktorn för kommunens ekonomi de kommande åren är den demografiska utvecklingen. De äldre blir fler samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar. Det ökande antalet äldre kommer att ställa stora krav på mer resurser till vård och omsorg utan att samtidigt behoven inom andra områden minskar i motsvarande grad.

Samtidigt växer Linköping. Det är positivt, men det ställer också krav på omfattande investeringar, som måste finansieras

Frågan om hur skattemedlen används på bästa möjliga sätt är lika viktig som frågan om framtida resursbehov. Vi kommer noggrant att pröva om det finns det alternativa sätt att lösa uppgifter som ger såväl bättre verksamhetsresultat som lägre kostnader. Likaså om andra än kommunen kan utföra uppdraget på ett mer effektivt sätt. Det kan exempelvis gälla att boende och föreningar tar ett ansvar för skötsel av motionsanläggningar i bostadsområdet. Vi kommer också att i första hand pröva om angelägna satsningar kan finansieras som omprioriteringar. Vi kommer också att se över vad som ska finansieras med skatter och hur mycket med avgifter.

Vi är överens om att inte höja kommunalskatten under mandatperioden. Med tanke på de stora framtidsutmaningar och investeringsbehov som finns kan vi inte utlova någon sänkning av kommunalskatten, men är dock överens om att – under senare delen av mandatperioden – pröva om det finns ett utrymme för att sänka densamma. Lika viktigt är att fler kommer i arbete vilket ger större skatteintäkter. Genom Allians för Sveriges skattepolitik får linköpingsborna en betydande sänkning av inkomstskatten

Kommunala bolag

Ett kommunalt ägande av bolag är inget självändamål utan de kommunala bolagen ska bidra till att uppfylla de politiska målen. Ibland är bolagsformen mer ändamålsenlig än förvaltningsformen. Vi kommer noga att pröva om det finns uppgifter i bolagsform som det privata näringslivet kan sköta lika bra eller bättre. Om det inte finns speciella motiv bör sådana verksamheter avyttras. Vi avser att se över kommunens ägande av kommersiella lokaler, mark- och skötselentreprenadverksamhet och bolagsverksamhet som befinner sig långt utanför kommunens gränser. Genom att minska ägande som inte är välmotiverat så kan resurser frigöras till andra och mer angelägna investeringar såsom att utveckla resecentrum och Linköpings City Airport. Vi avser att genom en aktiv ägarstyrning föra en diskussion om hur de kommunägda bolagen på olika sätt ska bidra till att utveckla Linköpings kommun.

Tekniska Verken AB ska även fortsättningsvis vara ett helägt kommunalt bolag. Tekniska Verken är en viktig aktör som starkt bidrar till Linköpings miljöprofil. Bolaget är också av stor betydelse för Linköpings energiförsörjning, hög leveranssäkerhet inom teknisk service och låga taxor.

Stångåstaden är kommunens bostadsbolag med uppgift att bidra till att utveckla Linköping. Bolaget ska medverka till att uppföra nya hyresrätter i de delar av staden där sådana saknas. Stångåstaden ska också utveckla boendets kvaliteter i de befintliga bostadsområdena. I områden där Stångåstaden är alltför dominerande ställer vi oss positiva till att pröva försäljning eller omvandling till andra upplåtelseformer. Vi avser att ta ut en skälig utdelning även från detta bolag.

Linköpings kommunala fastigheter (LKF) bidrar till stadens utveckling. LKF har en fortsatt viktig roll att spela för att främst förse kärnverksamheterna med bra och ändamålsenliga lokaler. LKF måste också ta ett större ekonomiskt ansvar än idag för att anpassa lokalerna till förändrade verksamhetsbehov hos de kommunala verksamheterna.

Det kan vara ändamålsenligt att hantera frågor som rör näringsliv, besöksnäringarna och marknadsföring i bolagsform. Ambitionen måste i så fall vara att sådana bolag bidrar till att förstärka Linköpings tillväxt samtidigt som man agerar tillsammans med näringsliv och andra organisationer som arbetar med samma målsättning.

Ett hållbart Linköping

Visionen om ett ekonomiskt, ekologiskt, socialt och demokratiskt hållbart Linköping ska genomsyra all kommunal verksamhet. Dessa frågor ska därför inte delegeras till ett särskilt utskott, utan istället vara en naturlig del av arbetet i kommunens styrelser och nämnder. Även hälsofrämjande aspekter ska vara en naturlig del i detta arbete. Kommunfullmäktige ska minst en gång per år behandla hållbarhetsfrågorna vid särskilda temasammanträden, vilket kan ske med välfärdsbokslutet som utgångspunkt. Minst två gånger per år ska kommunstyrelsen arbeta med frågorna vid de särskilda sammanträden som går under benämningen ”KS-framtid”. Planeringsutskottet ska kontinuerligt, minst en gång per månad, ta upp dessa frågor på sin agenda och på det sättet involvera hela kommunledningen och garantera att alla partier finns med i processen. Ansvariga kommunalråd uppdras att lyfta frågor som berör det egna ansvarsområdet.

Särskilt prioriterade hållbarhetsfrågor är:

- Folkhälsofrågor – Samverkan med landstinget kring den förebyggande vården, psykisk ohälsa, hälso- och äldre frågor, alkohol- och drogfrågor, kostfrågor samt frågor om ökad motion. Vi vill att ungdomars situation särskilt ska beaktas.
- Ekonomiska och sociala klyftor – Arbeta för att minska utanförskapet i särskilt utsatta bostadsområden. Landsbygdens speciella förutsättningar och problematik ska beaktas.
- Miljöfrågor – Klimatfrågor, naturvård och resurshushållning ska ges särskild prioritet.
- Demokrati – Ökat deltagande och påverkansmöjlighet för alla Linköpingsbor. Vi anser det särskilt viktigt att på olika sätt engagera ungdomar.
- Trygghetsfrågor – Trygghetsfrågorna i bostadsområden ska lösas i samverkan med lokala organisationer, polis och enskilda medborgare. Linköpings brottsförebyggande råd (Librå) ska vidareutvecklas i samverkan med bl a polisen. Det är viktigt att det finns såväl närpolis som centrupolis.
- Jämställdhet – Jämställdhetsarbetet ska beaktas inom hela den kommunala organisationen, och i all kommunal verksamhet.
- Tillgänglighetsperspektivet - Ett åtgärdsprogram för att göra Linköping tillgängligt för alla medborgare ska tas fram.

Linköping i världen, Sverige och regionen

Linköping spelar redan idag en roll på den internationella arenan. Genom våra vänortsutbyten ska vi främja demokrati och handel samtidigt som vi stärker Linköpings varumärke internationellt. Genom det regionala EU-kontoret East Sweden ska vi dra större nytta av de kontakter, men också de erfarenheter som finns där. Linköping kan på det sättet ta ett större kliv in på EU-arenan.

Sverige ligger långt fram i många avseenden. Vår miljöteknik efterfrågas över hela världen och Linköping ska spela en viktig roll i energiomställningen i Sverige. När det gäller företagandet ska vi bli ett föredöme för andra kommuner, liksom inom kunskapsintensiv verksamhet. Med tydligare samarbete mellan kommun, universitet och näringsliv kan vi skapa ett klimat som främjar entreprenörskap och innovationskraft.

Universitetet spelar en viktig roll inte bara ur ett regionalt och nationellt perspektiv utan också som en del av ett större internationellt sammanhang. Allt fler studenter och forskare kommer till universitetet från andra länder och andra världsdelar. Linköpings kommun och universitetet måste samverka mycket nära för att tillsammans skapa de rätta förutsättningarna för att universitetet även fortsättningsvis skall kunna utvecklas i en alltmer internationaliserad forskar- och universitetsmiljö. SAAB, Ericsson, Sectra, Cloetta och många andra av de Linköpingsbaserade företagen är också de i allt större omfattning en del av ett internationellt sammanhang. Det är viktigt att kommunen även här bidrar till att ge goda förutsättningar för näringslivet att kunna möta konkurrensen och tillvarata de möjligheter som öppnas i och med den ökande internationaliseringen.

En av våra stora utmaningar är att medverka till att skapa en välfungerande och livskraftig region. Regionen måste utgå från hela regionens förutsättningar och alla delar måste känna tillhörighet. För att regionen skall bli framgångsrik krävs ett fördjupat samarbete med andra kommuner inom regionen. Goda kommunikationer till och från och inom regionen är en förutsättning för regionens tillväxt. Linköping och Norrköping har, inom ramen för fjärde storstadsregionen, en särskild uppgift att gemensamt visa vägen. Här finns branschstrukturer som kompletterar varandra på ett bra sätt och allt fler pendlar mellan de båda städerna. Tillsammans kan vi lägga en god grund för ökad tillväxt och fler jobb i regionen.

Jämställdhet

Allians för Linköping har alla människors lika värde som utgångspunkt för sin politik. Vi tror på ett samhälle där alla får möjlighet att vara sig själv och där människors fulla potential tas till vara. Jämställdhetsfrågor ska prioriteras i vårt kommunala arbete. Ingen kvinna eller man ska behöva känna sig rädd för att bli utsatt för våld. Det könsrelaterade våldet måste få ett stopp och kommunen har en central roll i detta arbete. Samarbetet med kvinnojourerna/kvinnohus och polisen ska utvecklas. Enkla trygghetshöjande insatser bör utökas. Detta kan röra sig om att ett trygghetsperspektiv läggs in vid all fysisk planering, vid planering av kollektivtrafiken och belysning och vid skötsel av parker.

Lika lön för lika arbete ska vara grundprincipen. Arbeten som bedöms som likvärdiga ska ha samma lönenivåer utan könsskillnader.

Kommunens jämställdhetsplaner ska innehålla konkreta och mätbara mål som ska följas upp och utvärderas. Måluppfyllelsen ska presenteras i bokslut. I samband med välfärdsrapporten kan öppna seminarier anordnas där intresserade bjuds in till diskussion om jämställdhet i kommunen ur ett bredare perspektiv.

Integration

Den svenska integrationspolitiken har länge präglats av ett synsätt där begreppet invandrare varit en beteckning som använts för alla med utomnordisk bakgrund, oavsett om de är födda i Sverige eller inte. Allians för Linköping har ett annat synsätt på integration. Vi vill betrakta alla människor som kommer till Sverige som individer med personliga förutsättningar, drömmar och behov och se dem som en resurs för vårt land. Alla är unika och alla har något att bidra med. Vi måste också ändra infallsvinkel när det gäller integrationspolitiken. Man kan inte benämnas som invandrare hur länge som helst, utan integrationspolitiken måste avse åtgärder under den första tiden i Sverige.

Allians för Linköping vill inrikta sig på två områden. Först gäller det att skaffa fram jobb. Egen försörjning är det viktigaste steget för att bli delaktig i samhället och bryta utanförskap. Genom arbete kommer man i kontakt med andra och utvecklar en förståelse för det samhälle som man bor i. Kommunen måste vara pådrivande i detta arbete på olika sätt:

- genom att öka de naturliga kontaktytorna mellan arbetsgivare och arbetstagare.
- genom att fler praktikplatser anordnas via kommunen och dess bolag.
- genom att skynda på valideringen av betyg och yrkeskunskaper.
- genom att kommunen strävar efter att spegla kommunmedborgarnas sammansättning i den egna personalstyrkan

Det andra området handlar om möjligheten att tillgodogöra sig språket. Utan ett språk ökar risken att hamna i ett utanförskap. Undervisningen i Svenska för invandrare (SFI) ska vara individualiserad och ta hänsyn till personens tidigare erfarenheter och egna önskemål samt ha ett stort inslag av arbetsplatspraktik.

Demokrati och öppenhet

Linköpings medborgare ska känna att de har möjligheter att påverka de kommunala besluten. Medborgarnas inflytande får inte inskränkas till tillfället för de politiska valen, utan måste få utövas kontinuerligt under hela mandatperioden. Kommunen ska använda olika kanaler för information till medborgarna och med modern teknik pröva att göra den kommunala servicen tillgänglig dygnet runt.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och dess ledamöter är de enda politiker, som är folkvalda. Det är därför viktigt att kommunfullmäktige har en central roll i dialogen med medborgarna.

De politiska partierna har en särställning i den demokratiska processen och det ställer krav på dem att förankra sina ställningstaganden så att besluten kan få legitimitet bland medborgarna.

För att åstadkomma detta vill vi:

- förstärka de geografiska utskottens roll i kommunfullmäktige och i kontakter med medborgarna och därigenom förstärka det lokala inflytandet.
- göra informationen om den kommunala verksamheten lättillgänglig och begriplig, inte minst språket i de kommunala handlingarna.
- fortsätta med öppna nämndsammanträden.
- införa informationsmöten om de kommunala bolagens verksamhet vid tiden för bolagens stämmor.
- utveckla formerna för ungdomsparlamentets arbete och pröva möjligheten att ge det tid för information i kommunfullmäktige
- medverka till olika IT-lösningar som innebär att kommunal information och service blir tillgänglig dygnet runt

Det är nödvändigt att kommunens verksamhet bedrivs effektivt, men det är lika viktigt att den är öppen för medborgarna, så att de ges en reell möjlighet att vara delaktiga och känna

ansvar för de politiska besluten. Det är i spänningsfältet mellan öppenhet och effektivitet som en levande demokrati verkar.

Landsbygdsutveckling

För oss är landsbygden en framtidsresurs för produktion av vår mat och energi, men också för landsbygdsturism och rekreation. Allians för Linköping kommer att föra en aktiv och modern landsbygdspolitik som utformas utifrån landsbygdens egna förutsättningar och behov.

För oss är det självklart att all kommunal service ska vara tillgänglig även för personer som bor på landsbygden. Den service som inte kan erbjudas lokalt ska kunna nås på annat sätt. Servicen behöver samordnas mellan olika instanser för att kunna möta landsbygdens behov. Det ska finnas god infrastruktur i hela kommunen, såsom bredband, mobilnät, vägar, cykelvägar och kollektivtrafik. Landsbygdsskolorna är av stor betydelse för bygden, inte bara för skolundervisning utan också som en naturlig samlingspunkt för andra aktiviteter.

Kommunens näringslivsbolag får ett särskilt uppdrag att stödja landsbygdsföretagare genom rådgivning och stimulans. Kommunen ska se de gröna näringarnas betydelse för landsbygden och nyttja dessa näringar i bl a omställningen av energi- och bränslesystemen.

Kommunen ska stödja det lokala utvecklingsarbetet. Kommunen måste också göra det enklare att bygga på landsbygden. Regelverket för detta ska ses över. Kommunen ska också bli tydligare i samhällsplaneringen och stärka den lokala nivåns inflytande vid planering.

Näringsliv

En stark utveckling av näringslivet bidrar till nya riktiga jobb, lägre arbetslöshet, lägre kommunala kostnader och ökade skatteintäkter. Därtill betyder ett eget riktigt arbete ökad självkänsla och större personlig frihet för den enskilde. Kommunen har därför all anledning att tydligt prioritera näringslivsfrågorna. Mycket har gjorts särskilt för stora företag och för högteknologiföretagen. Vi vill nu bredda och vidareutveckla näringslivspolitikerna i Linköping för att göra Linköping till en av Sveriges bästa näringslivskommuner.

Allians för Linköping vill att:

- En näringslivslots för småföretagare ska inrättas för att underlätta kontakterna mellan befintliga och nya småföretag och kommunen.
- En genomgång ska göras av hur kommunen ska kunna ge snabbare och tydligare besked i kontakterna med företagarna och en särskild förenklingsgrupp ska tillsättas i syfte att se över hur den kommunala servicen mot allmänheten kan förenklas och snabbas upp.
- Kommunen ska möjliggöra anbudslämning också från mindre företag genom att som beställare eftersträva enkla förfrågningsunderlag och där så är möjligt dela upp förfrågningarna i mindre delar.
- Kommunen ska underlätta för medarbetare som önskar starta eget eller knoppa av kommunal verksamhet, genom generösa tjänstledighetsvillkor och ”starta eget rådgivning”.
- Kommunen ska ta initiativ till ett samarbete med besöks- och turistnäringen om ett visionärt program. Här kan Gamla Linköping, Tinnerö Natur och kulturresevat, kyrkorna, Göta och Kinda kanaler kompletteras med många andra verksamheter.
- Kommunen ska jobba tydligare med framtidsbranscher såsom miljöteknik, livsmedelssektorn och handeln.

- Entreprenörskapet ska genomsyra skolans arbete. Vi vill särskilt lyfta Anders Ljungstedts gymnasium som har många utbildningar där entreprenörsanda och kunskap om hur man kan starta företagande kan leda till många nya företag i Linköping. Anders Ljungstedts gymnasium ska bli Sveriges bästa gymnasium för blivande företagare.

Samhällsbyggnad

Kommunikationer

Goda kommunikationer är en viktig förutsättning för tillväxt och utveckling. Ostlänken och resecentrum är därför av avgörande betydelse för Linköpings och ska ges högsta prioritet. När Ostlänken förverkligas öppnas också nya möjligheter att utveckla såväl pendeltågstrafiken som godstrafiken. Kommunen ska verka för utveckling av Tjustbanan/Stångådalsbanan och för dessas trafikering. Goda Flygförbindelser till och från Linköping är nödvändiga för vår tillväxt. Linköpings flygplats ska utvecklas norr om nuvarande startbanan och ny terminal ska planeras som möjliggör en långsiktig utveckling av flyget. Vi kommer också att medverka till att det etableras ett GAC (General Aviation Center) i anslutning till Linköpings flygplats där flygföretag, flygklubbar m fl ska kunna utvecklas i anslutning till flygfältet.

Kollektivtrafiken ska utvecklas genom snabbare och effektivare linjesträckning, prioriteringar och eliminering av flaskhalsar. Härigenom skapas ett utrymme för utökad turtäthet. Inom ramen för detta ska utvecklingen av Link-Link påskyndas. Ringledssystemet ska vidareutvecklas, för att avlasta innerstaden från genomfartstrafik. Östra Länken ska byggas snarast och Ullevileden ska byggas i takt med behoven. Dessutom ska en Parkeringsstrategi för Linköping tas fram i samverkan med alla berörda parter. Parkeringshuset Eddan ska byggas snarast. Parkeringsstrategin för hela kommunen ska styras och samordnas av Teknik och Samhällsbyggnadsnämnden. Arbetet att utveckla cykelkommunen Linköping ska drivas vidare. Snöröjning och annat underhåll av gång- och cykelvägarna ska ges hög prioritet.

Bostäder och byggande

I Linköping ska det finnas god tillgång på bostäder av olika slag. Befintlig infrastruktur är en viktig faktor vid utbyggnaden av Linköping. Bostadsrätter, hyresrätter, radhus eller villa ska finnas att tillgå i olika delar av kommunen. Alla områden ska så långt möjligt kunna erbjuda alla olika upplåtelseformer och storlekar. I områden med ensidig utformning av bostäder, ska strävan vara att öka mångfalden i utbudet. Då andelen bostadsrätter idag är låg i Linköping ska en strävan vara att öka denna. Den pågående detaljplaneringen, som innebär att ca 8000 nya bostäder byggs, ska fullföljas varvid Djurgården byggs ut med minst 5000 nya bostäder. Planeringen för småhus ska genomföras så att god tillgång ska finnas på radhus, styckehus och villatomter. Personer i tomtkön ska få sitt första erbjudande om tomt senast inom ett år från anmälan till kön. Därefter ska minst tre olika tomtalternativ erbjudas per år. Detaljplaner ska tas fram så att byggande också kan ske i de mindre orterna. Kommunen ska se positivt på styckehusbebyggelse utanför planlagt område.

Kommunen ska äga mark och färdigställa detaljplaner som gör att kommunen har en reserv på planlagd mark för företagsetableringar som motsvarar två års normala behov. Minst fem olika områden för företagsetablering ska finnas planlagda i kommunen för omedelbar försäljning till olika intressenter. Därutöver ska kommunen ha fördjupade översiktsplaner som gör att företag med speciella önskemål alltid ska kunna få sina detaljplaner färdiga inom ett år, förutsatt att inga överklaganden inkommer. Mörtlösa/Kallerstad ska i sin helhet detaljplaneras

under perioden så att handel och kontor ska kunna erbjudas i området. Kommunen ska också satsa på en kraftfull exploateringsverksamhet inom den egna organisation, med strategiska markinköp, planering, markutveckling, markförsäljning. Tydlig politisk styrning kommer att ske och tjänstemannaresurser avsättas för ändamålet. Målet är att öka kommunens markreserver, för att snabbt kunna tillgodose efterfrågan av olika typer av mark. För särskilt komplicerade exploateringar kan särskilda exploateringsbolag vara en bra form.

Miljö

All verksamhet i Linköping ska utgå från visionen om det långsiktigt hållbara samhället. Linköping har idag ett gott rykte som en pådrivande kommun i miljöarbetet. Biogas, biobaserad fjärrvärme, cykelsatsningar och naturvårdsarbetet är Linköpingssatsningar som idag är välkända inte bara i Sverige utan också långt utanför landets gränser. Vi kommer att fortsätta på den inslagna vägen, utveckla vidare, men också lyfta nya miljöområden.

Vi ser en stor potential i miljödriven tillväxt. Miljötekniskt centrum, med Tekniska Verken som motor, ska utvecklas. Den spårbundna trafiken med Link-Link-systemet ska utvecklas vidare. Härigenom skapas möjlighet till ett Sverige-unikt projekt i samverkan med staten, företag och forskning. Biogasutvecklingen ska drivas vidare med målsättningen att få med hela regionen och att under perioden fördubbla biogasanvändningen. Kommunen har också som målsättning att öka andelen miljöfordon i Linköping genom att stimulera nyttjandet av sådana och bilpooler.

Arbetet med att utveckla områden som Tinnerö natur- och kulturresevat, Tinnebäcksområdet och Stångåområdet ska drivas så att skyddet av den biologiska mångfalden kan kombineras med önskemål om rekreation, motion, turism och reflektion. Information och påverkan i miljöfrågor ska bli en del genom Agenda-21 kontoret, TEMP-projektet, skolorna och via Tekniska Verken. Tinnerö ska i detta arbete användas som en skolsal för miljöarbetet.

Vi ska fortsätta fjärrvärmeutbyggnaden, såväl i tätorten som i de mindre orterna. Inom ramen för detta ska lokala biobränslebaserade fjärrvärmeanläggningar uppmuntras. Vid nybyggnation ska individens möjlighet till egenansvar för miljön stimuleras genom att främja lösningar där miljövalen blir lätta att göra, t ex genom att möjliggöra enskild mätning av el, vatten och värme. Tydligt uppdrag ska också ges till Tekniska Verken att ansvara för VA-anläggande i den takt och i de områden som kommunen anvisar.

Skola och utbildning

Allians för Linköping vill arbeta för en skola med tydlig fokusering på kunskapsresultat och med en trygg och lugn miljö. Allians för Sveriges gemensamma dokument ”Mer kunskap – en modern utbildningspolitik” ska genomsyra den kommunala skolpolitiken. Där betonas bl a fokus på kunskap genom tydliga och färre mål, ökad flexibilitet för skolstart och skolgång, att ingen elev ska gå osedd genom grundskolan samt att alla elever ska få det stöd som krävs för att nå målen. Vidare betonas trygghet och studiero i skolan och att betyg ska vara målrelaterade och obligatoriska från och med årskurs 6.

Allians för Linköping vill skapa en skola där varje elev ges möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar och få det stöd den behöver. Ingen elev ska gå osedd genom skolan och alla elever har rätt till en trygg skola med arbetsro. Att stärka elevernas inflytande är ett led i deras demokratiska fostran och en viktig del i skolans värdegrundsarbete tillsammans med arbete för ökad jämställdhet och arbete mot mobbning. Vi är positiva till olika pedagogiska alternativ och välkomnar därför etableringen av friskolor i kommunen. Vi vill ha en dialog och ett samarbete med friskolorna i Linköping.

Vi vill även främja arbetsformer i skolorna som ökar eleverns och föräldrars inflytande genom att ge de kommunala skolorna ökad frihet. Vi är också positiva till att inrätta fler kommunala friskolor och ge dessa stor frihet. Vi vill stödja det utvecklingsarbete som bedrivs på enskilda skolor och genom Pedagogiskt Centrum. Skolorna ska ha behöriga lärare samt rektorer som kan fylla sin uppgift som pedagogiska ledare. Vi vill framhålla behovet av kompetensutveckling för lärarna och möjligheten till annan karriärutveckling än att bli skolledare. Förutom välutbildad personal är bra läromedel och ändamålsenliga lokaler viktigt. Det är våra partiers mening att alla skolor ska ha förutsättningar att ge en bra utbildning och att kommunens totala resurser för personal, läromedel och skollokaler ska användas så effektivt som möjligt. Inom dessa ramar vill vi understryka vikten av att skolor på landsbygden ska bevaras så länge det är pedagogiskt försvarbart.

Förskola och familjepolitik

Förskoleverksamheten ska bättre möta familjernas behov och underlätta vardagspusslet genom att ge föräldrarna ökade förutsättningar att välja den typ av verksamhet som är lämplig för just deras barn. Förskolan är en viktig del i en borgerlig familjepolitik, som vill förena arbete för jämställdhet mellan kvinnor och män med en ökad valfrihet att välja barnomsorgsform.

Allians för Linköping förespråkar en modern familjepolitik. Kvinnors ställning på arbetsmarknaden under småbarnsåren måste stärkas och flexibiliteten för föräldrar och barn öka. Vi vill införa en barnomsorgspeng, som ska utgöra huvuddelen av betalningen av förskolan och barnomsorgen, och ge utföraren en bestämd ersättning. Föräldrar som idag är berättigade till barnomsorg ska ha rätt till en barnomsorgspeng som används för att köpa förskole- och barnomsorgsplats. De föräldrar som önskar kan välja att använda barnomsorgspengen till att vara delaktiga i omsorgen om de egna barnen genom flerfamiljslösningar eller genom att själva bedriva familjedaghem. Vi vill öka det pedagogiska inslaget i förskolan. Genom ett tydligare pedagogiskt uppdrag för förskolan, och fler verktyg till förskolan för att klara uppdraget, skapas bättre förutsättningar för fler barn att klara skolan på ett bra sätt. Genom en jämställdhetsbonus vill vi också uppmuntra till en jämnare fördelning av föräldraledigheten. Bonusen är en skattereduktion och ges till den förälder som tjänar minst när denne börjar arbeta och den andre föräldern är föräldraledig. Vi vill också införa ett kommunalt vårdnadsbidrag för den förälder som själv vill ta hand om sina barn som är mellan ett och tre år.

Allians för Linköping vill ge barn en trygg och stimulerande omsorg i förskolan, där barnen får utvecklas i sin egen takt. Tidig pedagogisk stimulans ökar barns förmåga och lust att lära. Vi vill uppmuntra ett aktivt och medvetet jämställdhetsarbete inom förskolan. Vi vill stödja och skynda på detta arbete genom att utbilda och anställa fler genuspedagoger för att öka förskolepersonalens kunskaper och medvetenhet om genusperspektivet.

Grundskolan

Grundskolan ska ansvara för att eleverna får de grundläggande kunskaper som var och en behöver. Att skjuta över grundskolans ansvar till gymnasiet och det individuella programmet är oacceptabelt. Vi vill minska de stora skillnaderna i resultat som finns mellan olika skolor i Linköping och mellan pojkar och flickor.

För att förbättra kunskapsresultaten i grundskolan vill vi:

- sätta in stöd tidigt i syfte att alla barn ska lära sig att läsa, skriva och räkna.
- ge ett individanpassat stöd, bl.a. genom speciallärare. Regeringen har därför föreslagit att speciallärarutbildningen ska återinföras.

- främja god läsförståelse genom kompetensutveckling av lärarna, satsning på skolbiblioteken och samarbete med folkbiblioteken och Dyslexicentrum.
- tidig och tydlig information till eleverna och deras föräldrar om hur det går i skolan. Individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen är viktiga för att tala om hur långt eleven nått samt beskriva vad eleven, hemmet och skolan kan bidra med för att eleven ska lyckas uppnå målen.
- bättre ta tillvara modersmåslärares kompetens och ge alla elever i behov av stöd studiehjälp på modersmålet, och vara en inkörspöport för att lära sig svenska.
- ge varje elev någon form av fysisk aktivitet varje dag.
- erbjuda kulturupplevelser för alla barn och ungdomar i skolan.

Vi vill underlätta för elever och föräldrar att använda sig av sin rätt att fritt välja annan skola än den närmaste belägna genom att ge dessa elever busskort, men med tillämpning av samma regelverk för avstånd som gäller elever i övrigt.

Gymnasieskolan

Allians för Linköping vill utveckla gymnasieskolan så att varje elevs möjligheter tas tillvara på bästa sätt. Gymnasieskolan ska upplevas som attraktiv av alla elever, både för dem som vill studera vidare och för dem som vill börja arbeta direkt efter utbildningen. Målet ska vara att varje elev som börjar gymnasiet också kan lämna det med ett godkänt slutbetyg.

För att åstadkomma detta vill vi:

- uppmuntra gymnasieskolornas kontakter med arbetsliv och högskola. Kontakterna ska bygga på en genomtänkt struktur och inte vara beroende av enstaka eldsjälar. En större insikt om nyttan av utbildningen bidrar också till att öka motivationen hos gymnasieeleverna.
- öka forskningsanknytningen av gymnasieskolans program.
- förbättra elevernas närvaro och ta fram åtgärdsprogram för detta. Hög närvaro är viktigt, eftersom det har starkt samband med goda studieresultat.
- lyfta fram perspektivet av entreprenörskap och företagande inom gymnasieskolans program på samtliga gymnasieskolor i Linköping och manifestera detta på lämpligt sätt.
- att modern och flexibel lärlingsutbildning ska införas

Vuxenutbildning och SFI

Den kommunala vuxenutbildningen, komvux, är en resurs för kompetensutveckling för alla som behöver det. Alla ska ha möjlighet att ta nya steg i karriärutvecklingen utan att känna rädsla för att mista sin trygghet. Komvux, liksom undervisning i svenska för invandrare, SFI, är också verktyg för att bryta det utanförskap som finns i Linköping och som främst har sin grund i brist på arbete.

För att åstadkomma detta vill vi:

- styra utbudet av vuxenutbildning efter de studerandes efterfrågan.
- bredda utbudet av eftergymnasial vuxenutbildning, bl.a. genom fler alternativ inom den kvalificerade yrkesutbildningen, KY samt yrkeshögskola.
- kombinera all undervisning i SFI med praktik eller arbete.
- påskynda arbetet med validering av utbildning och yrkeskunskaper.
- skapa fler kontaktytor mellan arbetsgivare och arbetssökande, t.ex. på de demokratikontor eller motsvarande, som finns runt om i kommunen.

Särskola och särvox

Eleverna i särskolan och gymnasiesärskolan liksom de studerande i särvox har samma rätt till kunskapsutveckling och stimulans som elever i andra skolformer har.

För att åstadkomma detta vill vi:

- individualisera undervisningen så att elever med utvecklingsstörning kan utvecklas och tillgodogöra sig kunskaper utifrån sina förutsättningar.
- utöka programutbudet i gymnasiesärskolan.
- förbättra möjligheterna för eleverna i gymnasiesärskolan att få arbete, praktik eller annan meningsfull sysselsättning efter utbildningen.
- öka antalet undervisningstimmar per vecka för studerande i särvox.

Omsorg

Den etiska grunden, dvs värderingar, normer och handlande, ska finnas i fokus för omsorgsverksamheten. Det innebär ett förhållningssätt av respekt för omsorgstagarens integritet och rätt till självbestämmande i bemötandet.

De äldre i kommunen ska kunna leva ett självständigt och aktivt liv och därmed kunna påverka sin egen livssituation. Frihet och möjlighet att välja måste därför prägla utformningen av det stöd som utgår till de äldre för service, vård och omsorg. Hög ålder begränsar livsutrymmet, men för en funktionshindrad person inträder detta tidigt i livet. Omsorg om personer med olika funktionshinder ska präglas av respekt, integritet och rätt till självbestämmande.

Linköpingsmodellen för eget val

Vi avser att införa ett fritt val för särskilt boende och hemtjänstinsatser, med start inom hemtjänsten. Utförare som är intresserade av att driva vårdboenden och ge hemtjänst inom Linköpings kommun kan efter prövning godkännas för sådan verksamhet. Bland dessa får sedan vårdtagarna välja utförare. Allians för Linköping kommer att utveckla en ny modell för fritt val, "Linköpingsmodellen", där vi tillvaratar det bästa i nuvarande modell och kombinerar detta med den ökade valfrihet som det egna valet ger vårdtagaren eller dennes anhöriga. Erfarenheter från detta arbetssätt visar på

- fokus på vårdtagaren och ökat intresse från utförarna att ge en så bra omsorg som möjligt.
- antalet utförarbyten minimeras, dvs större kontinuitet vad avser personal
- det blir fler och mindre utförare
- kommunen har rådighet över priset
- att konkurrensen handlar om kvalitet och inte pris
- genom möjlighet till att välja bort sker utvärderingen av verksamheten dagligen

Linköpings kommun har varit en framgångsrik kommun när det gäller att erbjuda bra omsorg till rimlig kostnad. Genom konkurrensupphandling och serviceavtal har flera utförare fått chansen att på olika sätt utveckla omsorgen, både vid särskilda boenden och inom hemtjänsten samtidigt som vi haft kontroll på kostnadsutvecklingen. Anställda som vill starta eget och bli utförare vill vi stötta genom generösa tjänstledighetsvillkor och starta eget hjälp från kommunen. Med fler utförare och därmed fler arbetsgivare ökar också möjligheten för personalen att välja arbetsgivare.

Värdighetsgaranti och anhörigstöd

Äldreomsorgen måste bedrivas på ett sätt som visar respekt för människovärdet. Att få komma ut i friska luften och få en grundläggande personlig hygien tillgodosedd måste vara en självklarhet. Som kommun och som ansvarig för omsorgen vill vi ytterligare öka vårdtagarens eller dennes anhörigas möjligheter att ställa krav på utförandet genom att miniminivåer införs, som aldrig får underskridas, för de insatser som ges inom äldreomsorgen. Därför kommer vi att införa en värdighetsgaranti, som tydliggör och gör det lättare att följa upp vad som utlovas inom äldreomsorgen.

Vi vill utveckla det stöd som idag ges till anhörigvårdare genom att avsätta en individuell resurs. Från den ska man kunna avropa en ersättning för verifierade kostnader som man haft för att få vardagen att fungera, exempelvis som fria hemtjänsttimmar. Ett problem som anhöriga alltför ofta stöter på är svårigheten att nå rätt instans/person för information. Det har i olika förslag fått namn som ex ”äldrelots”. Vår avsikt är att öka tillgängligheten till information.

Fritidsverksamhet och gemenskapsboende

En viktig del i omsorgsverksamheten för att den enskilde ska kunna leva ett gott liv är fritidsverksamheten. Vi vill återställa denna till 15 timmar/vecka.

En mångfald i boendeformer gör det lättare att anpassa äldreomsorgen till den enskildes önskemål och behov. Detta kan ske genom olika slags gemenskapsboenden, som exempelvis seniorboende och kooperativt boende. Lösningen kan också vara dagverksamhet för social gemenskap på strategiska platser, vilket idag saknas.

Vi kommer att positivt pröva olika initiativ av förebyggande insatser för äldres hälsa. Johannelundsmodellen är ett exempel på sådan verksamhet och kan i detta sammanhang stå bild för funktionen ”äldrehälsocentral”. Genom aktiv spridning av erfarenheter från dessa verksamheter, och där kommunen kan ta ett huvudansvar, kan en positiv utveckling påskyndas.

Psykiatri

Genom de ökade anslagen i regeringens budget finns ett större utrymme för både kommunen och landstinget för åtgärder inom den psykiatriska vården. Vi menar att barn- och ungdomspsykiatri ska prioriteras. Vi vill också särskilt betona behovet av öppen psykiatrisk mottagning för unga människor och kommer att verka för att landstinget och kommunen kan inrätta en sådan. Den skulle bli ett bra komplement till ungdomsmottagningen, vars arbete är både viktigt, framgångsrikt och omfattande.

Individ och familjeomsorg

Det mycket goda och framgångsrika arbete som utförs inom individ och familjeomsorg och gentemot personer med olika slag funktionshinder avser vi ge oförändrat starkt stöd, inte minst det förebyggande arbetet. Analysen av det framtida behovet behöver förbättras så att utbyggnadstakten av särskilda boenden kommer i bättre takt med behovsutvecklingen. Nuvarande planering för fortsatt utbyggnad av familjecentraler, där landstinget och kommunen har ett gemensamt ansvar, står vi bakom.

Ett åtgärdsprogram för att göra Linköping tillgängligt för alla medborgare ska tas fram, för att möta de krav som den nationella handlingsplanens mål om tillgänglighet kräver, senast 2010.

Kultur och idrott

Allians för Linköping vill satsa på kultur, fritid och idrott därför att det bidrar till att höja linköpingsbornas livskvalitet.

Linköping växer och har ett rikt och varierat utbud av kultur, fritid och idrott ökar Linköpings attraktionskraft. De är viktiga faktorer för att människor ska trivas och vilja bo kvar i staden eller välja att flytta till den. I Linköping ska det finnas arenor både för eget utövande och för deltagande som publik.

Kultur

Allians för Linköping vill stimulera samverkan mellan skola och kultur. Alla barn och ungdomar i Linköpings kommun ska få del av kulturutbudet. Alla barn och ungdomar måste få uppleva och inspireras av en teaterföreställning eller av ett museibesök. Vi vill verka för en fortsatt utveckling av kulturskolan så att dess utbud blir reellt tillgängligt för alla barn och ungdomar i Linköping, som är intresserade av det.

Allians för Linköping vill främja ett kulturutbud, som präglas av frihet, mångfald och kvalitet. Både institutioner och fria grupper behövs för att skapa en bredd i kulturutbudet och för att nya idéer ska komma fram. För de stora institutionerna, t.ex. Länsmuséet, Östgötateatern, Symfoniorkestern i Norrköping och Östgöta Blåarsymfoniker, är ett regionalt samarbete nödvändigt. Vi vill också stödja lokala verksamheter såsom Linköpingssymfonikerna och körverksamheterna. Vi vill underlätta för konstnärerna och ge dem förutsättningar och möjligheter till aktivt skapande genom utställningsverksamhet, genom kommunens konstinköp och genom konstnärlig utsmyckning inom ramen för 1 % - regeln vid kommunala byggprojekt.

Gamla Linköping är av stor betydelse ur såväl ett kulturarvsperspektiv som för besöksnäring och turism. Det är viktigt att ge gamla Linköping goda förutsättningar att utvecklas positivt.

Huvudbibliotek och biblioteksfilialerna ska utvecklas till viktiga mötesplatser och kulturcentra för människor i Linköping och göra dem mer tillgängliga genom ökade öppettider. Vi vill understryka betydelsen av samverkan med skolan och med andra kommunala verksamheter och som ett gott exempel på detta nämna Kulturcentrum i Ryd. Allians för Linköping vill värna vårt kulturarv och stödja de hembygdsföreningar och andra föreningar, som engagerar sig för detta.

Idrott

Vi vill ge barn och ungdomar möjlighet till aktiviteter i sitt närområde och utveckla anläggningar för spontanidrott och motion under alla årstider. Det behövs både elit- och breddidrott, men kommunens stöd ska i första hand gå till ungdoms- och breddidrott. För att Linköping ska kunna hålla sin ställning som en framgångsrik idrottsstad behöver anläggningarna ses över och om möjligt kompletteras med nya. Det mest angelägna behovet idag är en inomhushall för friidrott, som även kan användas av andra idrotter, som gärna kan ligga nära universitetet. Men även andra idrotter ska uppmärksammas, både relativt nya som skateboard, inlines, bmx och klättring och för mer traditionella som simning, handboll, skytte och ridning.

Vi måste också ta hänsyn till jämställdhetsaspekter vid kommunalt stöd till föreningar och anläggningar, så att alla idrotter arbetar med aktiviteter för både flickor och pojkar. Allians för Linköping ska också fullfölja arbetet med att ta fram ett idrottspolitiskt program för kommunen, som ska utgå från samverkan mellan kommunens olika nämnder och

verksamheter med de föreningar och andra aktörer som finns inom idrotten i Linköping. Detta ska vara ett led i vår ambition att Linköping blir Sveriges idrottsstad senast 2015.

Personalpolitik

Kunniga och engagerade medarbetare är den viktigaste resursen och en förutsättning för en bra verksamhet i Linköpings kommun.

Linköpings kommun ska vara en attraktiv och framsynt arbetsgivare där såväl nya som gamla medarbetare känner sig uppskattade och där deras kompetens tas tillvara på ett bra sätt. Detta förutsätter ett stort mått av decentraliserat beslutsfattande när det gäller hur olika arbetsuppgifter skall utföras. Det förutsätter också att man erbjuder personalen individanpassad fort- och vidareutbildning. Regeringen har i statsbudgeten finansierat en flerårig satsning på kompetensutveckling av lärarna – en satsning som vi naturligtvis kommer att genomföra i Linköping. Det finns idag ett personalpolitiskt program (Linköpings personalpolitiska program - LPP) som utgör en god grund för kommunens personalpolitik. Det är ett program som vi avser att bygga vidare på.

Medarbetarna ska ges större möjligheter att, tillsammans med berörda chefer, utveckla olika tillvägagångssätt och olika metoder för att lösa arbetsuppgifterna. Det är medarbetarna i kommunen som bäst känner till verksamheten. Nytankande ska stimuleras och tas tillvara. Politiken skall inte detaljstyra hur arbetsuppgifterna blir lösta. Politiken skall däremot vara tydlig på att medborgarna får rätt bemötande och en kvalitet i verksamheten som motsvarar insatta resurser.

Chefsrollen är ofta förenad med svårförenliga krav. Cheferna ska därför ges stöd i sin ledarskaproll, genom olika ledarskaps- och ”traineeprogram”. Det är också viktigt med alternativa karriärvägar, så att inte chefsrollen med nödvändigt ses som ett livslångt åtagande. En tydligare kommunal organisationsstruktur med ett tydligt chefsansvar underlättar såväl för medarbetarna som för politiken.

Många medarbetare bär på en dröm om att kunna starta en egen verksamhet. Vi vill underlätta så att sådana drömmar kan förverkligas. Det ska därför bli enklare att ”knoppa av” kommunal verksamheter. Vi kommer också att erbjuda generösa tjänstledighetsvillkor.

Kommunen skall fortsätta att driva ett målinriktat arbete för jämställdhet och mångfald. Sjukfrånvaron ska minska. Särskilt ska skillnaden mellan män och kvinnor uppmärksammas. En jämn könsfördelning av chefer är ett självklart mål. Omotiverade löneskillnader skall elimineras. Det behövs också såväl fler chefer som fler medarbetare med annan etnisk bakgrund. Inte minst är detta viktigt för att kunna utveckla verksamheterna. Mångfalden av olika kompetenser måste tillvaratas bättre än idag.